

Vjetnamas koksnes tirdzniecību apdraud mežizstrādes problēmas un karš Ukrainā

Vjetnamas kokrūpniecības nozarei, kuru jau tā nomāc pieprasījuma kritums pandēmijas laikā, pieaug reputācijas riski. Vjetnama, kas ir viena no pasaules lielākajām koksnes un mēbeļu eksportētājām, piedzīvoja pasūtījumu uzplaukumu, kad ārvalstu pircēji izmantoja COVID aizliegumus, remontējot savus mājas birojus un virtuves.

Taču kopš Ķīnas un ASV tarifu kara sākuma 2018. gadā Dienvidaustrumāzijas valsts saskaras ar apsūdzībām par Ķīnas preču importu reeksportam ar marķējumu "Ražots Vjetnamā". Tagad reālais karš Ukrainā rada bažas, ka sankcijām pakļautie produkti no Krievijas varētu tikt virzīti caur Vjetnamu, kas attiecībā uz konfliktu starp Kijevu un Maskavu, tāpat kā attiecībā uz Pekinu un Vašingtonu, saglabā neitrālu nostāju. Spiedienu ir pastiprinājušas arī citas bažas - par kurināmās koksnes ieguvu.

Bezpeļņas Vides izmeklēšanas aģentūras (Environmental Investigation Agency, EIA) ASV nodaļa apgalvo, ka Rietumu sankciju dēļ kara dēļ Krievijas kokmateriāli tiek pārvadāti caur trešajām valstīm, lai slēptu to izcelsmi.

EIA aptaujāja starpniekus Ķīnā un analizēja saplākšņa un mēbeļu iepirkumus ASV, secinot: "Lielākā daļa bērsa šajos izstrādājumos ir no Krievijas, un pirms nonākšanas ASV tas ceļoja caur Ķīnu un Vjetnamu".

Pārkraušana ir nelikumīga, ja kravas tiek pārvadātas caur trešo valsti tikai ar mērķi izvairīties no nodokļiem vai sankcijām.

Vjetnamas brokeris, kas nodarbojas ar koka izstrādājumu un citu starptautisko nozaru uzņēmumu starpniecību, Nikkei Asia sacīja, ka pārkraušana ir ierasta parādība: "Tas ir normāli. Ņemot vērā Vjetnamas atrašanās vietu, ir viegli pārkraut preces."

Komunistiskajai valstij ir kopīga robeža ar Ķīnu, un tās piekrastes līnija gar galvenajiem tirdzniecības ceļiem ir 3200 km gara.

Uz jautājumu par Krievijas kokmateriāliem šā mēneša sākumā Vjetnamas Ārlietu ministrija atbildēja, ka valsts "vienmēr respektē un pilnībā ievēro"

pasaules tirdzniecības noteikumus, un piedāvāja sarunas ar ASV, lai "nekavējoties atrisinātu radušās problēmas".

ASV Tirdzniecības departaments ir uzsācis vairākas pārbaudes pret Vjetnamas koksnes eksportētājiem saistībā ar iespējamiem nelikumīgiem kravu sūtījumiem. Šomēnes ir paredzēts pieņemt lēmumu vienā no šīm lietām. Sankcijas parasti ietver naudas sodus vai importa aizliegumus.

Vēl viens trieciens Vjetnamas koksnes izstrādājumu nozarei tika nodarīts pagājušajā nedēļā, kad sertifikācijas padome FSC vietējam uzņēmumam atņēma sertifikātu par ētisku iepirkšanu.

Pasaules dabas aizsardzības grupa pārbauda, vai piegādes ķēdēs netiek veikta atmežošana un citi pārkāpumi. Tā uz trīsarpus gadiem izslēdza uzņēmumu An Viet Phat Energy, kas eksportē koksnes granulas kurināmajam. FSC 18. oktobrī paziņoja, ka tā ir saņēmusi sūdzības, ka Vjetnamas uzņēmums ir pārdevis "lielu daudzumu" granulu ar viltotiem sertifikātiem.

Uzņēmums neatbildēja uz Nikkei Asia lūgumu sniegt komentārus. FSC paziņoja, ka līdz gada beigām tā paziņos plašākus izmeklēšanas rezultātus, kas attiecas arī uz citiem Āzijas uzņēmumiem.

Analītiķi prognozē, ka tas kaitēs Japānas importētājiem, kas pērk tikai sertificētu koksni un, tāpat kā pircēji Dienvidkorejā, iepērk no Vjetnamas un Taizemes. Citas zaļo grupas ir pieprasījušas, lai FSC nodrošina piegādes ķēdes pārredzamību, ņemot vērā bažas, ka uzņēmumi izmanto tās logotipu, lai gan gūst peļņu no nelikumīgi nocirstiem kokiem tādās vietās kā Indonēzija, Kambodža, Laosa un Ķīna.

Martā padome paziņoja, ka preces no Krievijas un Baltkrievijas nevarēs tirgot ar FSC marķējumu, "kamēr iebrukums nebeigsies".

Šie reputācijas riski vēl vairāk apdraud Vjetnamas koksnes un koka izstrādājumu nozari laikā, kad tā cīnās ar strauju pieprasījuma kritumu, pasaulei atgūstoties no pandēmijas.

"Kad cilvēki bija ieslodzīti savās mājās [COVID ierobežojumu dēļ], gada laikā [tika veikti] divu līdz trīs gadu ilgi mājas remontdarbi," Nikkei Asia sacīja Amerikas Cietkoksnes eksporta padomes direktors Maikls Snovs (Michael Snow), norādot, ka Vjetnama ir tirdzniecības grupas galvenais

pircējs pēc Ķīnas un Kanādas, un lielāko daļu koksnes izmanto reeksportam.

Tomēr šogad Vjetnamas koksnes izstrādājumu eksports no augusta līdz septembrim samazinājās par 21 %, kas ir vairāk nekā kopējo sūtījumu kritums par 14,6 %, liecina Vjetnamas muitas dati. Mēbeļu eksports 2020. gadā sasniedza 7,3 miljardus ASV dolāru, atpaliekot tikai no Ķīnas un Vācijas, norāda Ekonomikas sarežģītības novērošanas centrs.

Tomēr daži Vjetnamā saskata arī pozitīvu zīmi kara un sankciju radītā satricinājuma apstākļos.

Nguyen Van Dong, FSC sertificēta kokmateriālu ražotāja Hoa Linh direktors, teica, ka viņa uzņēmuma pasūtījumi šogad ir samazinājušies par 50 % salīdzinājumā ar 2021. gadu, jo inflācija ietekmē pieprasījumu un palielina materiālu izmaksas, bet dažas piegādes ķēdes joprojām ir sastrēgušas.

Lai gan tūlītējās perspektīvas var būt drūmas, Dongs cer, ka viņa uzņēmums varēs palīdzēt aizpildīt piegādes trūkumu, ko radījušas sankcijas pret Krieviju.

"Vjetnamas mēbeļu rūpniecība ir patiešām liela," intervijā sacīja Dongs. "Kāpēc gan neizmantot vietējos avotus?"